

מסכת כתובות דף כב.

- (דף כא-כב.) אמר רבי אבא אמר רב הונא אמר רב...

שלשה שישבו לקיים את השטר, וקרא ערער על אחד מהדיינים שהוא פסול,	
עד שלא חתמו השני דיינים על השטר קיום, מעידין על הדיין השלישי שהוא כשר, וחותם	משחתמו, הוה להו נוגעין בעדות שגנאי להם שישבו עם פסול בדין, ולכן אין מעידין על הדיין השלישי, ואינו יכול לחתום
ומבאר הגמרא דליכא למימר דערער כאן היינו ערער דגזלנותא, דא"כ כי אמרי השני דיינים שלא גזל, הוה להו תרי ותרי, ולא מתכשר בהכי, דהא הערער היה בתרי, דקיי"ל אין ערער פחות משנים	
וכן ליכא למימר ערער דפגם משפחה, שהעידו עליו שהוא עבד, ועבד פסול לדין ולעדות, ק"ו מאשה, דהא גלוי מילתא בעלמא הוא, וא"כ אמאי משחתמו, אין מעידין עליו, מאי חשד איכא הכא, דבר זה צריכין הן לברר, ודבר העשוי לגלות הוא שיבדקו אחריו עד שיברר הדבר	
ואלא לעולם ערער דגזלנותא, ואין כאן תרי ותרי, שהדיינים אינם מכחישין הראשונים, ואומרים שאה"נ הדיין השלישי היה גזלן אלא שעשה תשובה והשיב את הגזילה, ולכן כשר להיות דין, וחותם עמהם	

- (דף כב.) אמר רבי זירא, הא מלתא מרבי אבא שמיע לי...

ג' שישבו לקיים את השטר, ומת אחד מהם,	
כיון דקיום שטרות בשלשה, צריכים לכתוב בנוסח הקיום "במושב ג' דיינים היינו, והאחד אינו", כדי שלא יאמרו כשרואים שנים חתומות בו, שבשנים קיימוהו	ואמר רב נחמן בר יצחק, אי כתב ביה "שטר זה יצא לפנינו, בית דין....", שוב אין צריך לפרש יותר, שהרי ידוע לכל שלא נקרא ב"ד פחות מג'
קושית הגמ' - הא שייך ב"ד של ב', וכדשמואל דאמר שמואל, שנים שדנו, דיניהם דין, אלא שנקרא בית דין חצוף, וא"כ קשה דלמא היה בית דין חצוף של שני דיינים, וכבר יש לטעות שבשנים קיימוהו, ואמאי אין צריך לפרש "במושב ג' דיינים היינו...?"	
תירוץ - כאן מיירי דכתוב בו "אמר לנו רב אשי (או גדול הדור כמותו) לקיים את השטר", וכיון דרב אשי אמר כן, בודאי אמר כן לשלשה דיינים	
ודוקא באמר רב אשי או גדול הדור בעצמו, אז אין צריכים לכתוב "במושב ג' דיינים...", אבל אם נאמר בו אמר לנו בית דין של רב אשי, כבר צריך לפרש "במושב ג' דיינים", דשייך שבית דין של רב אשי סוברים כשמואל, אבל רב אשי בעצמו ודאי אמר כן לשלשה דיינים	

מסכת כתובות דף כב.

• משנה

<p>אמרה נשביתי לבין העובדי כוכבים, וטהורה אני, שלא נבעלתי לעובד כוכבים, נאמנת ומותרת לכהן, שהפה שאסר, הוא הפה שהתיר</p>	<p>האשה שאמרה אשת איש הייתי, וגרושה אני, נאמנת, שהפה שאסר, הוא הפה שהתיר</p>
<p>ואם יש עדים שנשבית, והיא אומרת טהורה אני, אינה נאמנת</p>	<p>ואם יש עדים שהיתה אשת איש, והיא אומרת גרושה אני, אינה נאמנת</p>
<p>ואם משנשאת, באו עדים, הרי זו לא תצא, ובגמרא מפרש אהייא קאי</p>	

• גמרא - אמר רב אסי...

הזה"	"את בתי נתתי לאיש	
<p>הוא הפה שהתיר וכי אמר "הזה" התירה לו</p>	<p>הפה שאסר שאסרה לכל העולם, דלא ידעינן למאן</p>	<p>אמר רב אסי</p>
<p>למה לי קרא, סברא היא, הוא אסרה, והוא שרי לה</p>		<p>קושית הגמרא</p>
<p>דתני ר' יונה, "הזה" ולא ליבם, שהמוציא שם רע על נישואי אחיו, אין היבם נידון כמוציא שם רע ליענש במאה כסף</p>	<p>דאמר רב הונא אמר רב, מנין לאב שנאמן לאסור את בתו ** מן התורה, שנא' "את בתי נתתי לאיש"</p>	<p>אלא כי איצטריך קרא</p>
<p>** כשהיא קטנה או נערה שבידו לקדשה, ואם אמר קדשתיה לפלוני, הוא נאמן לאוסרה על הכל, דכיון דבדידיה תליא נתינה, הימניה קרא למימר הכי</p>		

• סיכום

מנין לפה שאסר הוא הפה שהתיר	
"את בתי נתתי לאיש הזה"	ר' אסי
סברא הוא, הוא אסרה, והוא שרי לה	מסקנת הגמרא

מסכת כתובות דף כב

• ת"ר האשה שאמרה...

<p>האשה שאמרה אשת איש אני, וחזרה ואמרה פנויה אני, נאמנת</p>	
<p>קושית הגמ' - והא שוויה לנפשה חתיכה דאיסורא?</p>	<p>רבא בר רב הונא - כגון שנתנה אמתלא לדבריה, אמתלא זה משל וטעם למה אמרה תחילה אשת איש אני</p>
<p>תניא נמי הכי,</p>	
<p>אמרה אשת איש אני, וחזרה ואמרה פנויה אני, אינה נאמנת,</p>	<p>ואם נתנה אמתלא לדבריה, נאמנת</p>
<p>ומעשה נמי באשה אחת גדולה בנוי, וקפצו עליה בני אדם לקדשה, ואמרה להם מקודשת אני, לימים עמדה וקידשה את עצמה, אמרו לה חכמים, מה ראית לעשות כן, אמרה להם, בתחלה שבאו עלי אנשים שאינם מהוגנים, אמרתי מקודשת אני, עכשיו שבאו עלי אנשים מהוגנים, עמדתי וקדשתי את עצמי, ועל זה אמרו חכמים באושא, הואיל ונתנה אמתלא, נאמנת</p>	
<p>אמר רב - וכן באמרה לבעלה נדה אני, וחזרה ואמרה טהורה אני, אם נתנה אמתלא לדבריה, נאמנת, ואע"פ דתנא שמואל מרב ארבעים זימנים, אפ"ה לא עבד שמואל עובדא בנפשיה, דפעם אחת אמרה לו אשתו כן, ונתנה אמתלא לדבריה, ופירש הימנה עד שטבלה</p>	

• ת"ר שנים אומרים מת...

<p>שנים אומרים מת, ושנים אומרים לא מת, שנים אומרים נתגרשה, ושנים אומרים לא נתגרשה,</p>		
<p>הרי זו לא תנשא, ואם נשאת...</p>	<p>באו עדים, ואח"כ נשאת</p>	<p>נשאת, ואח"כ באו עדים</p>
<p>תנא קמא</p>	<p>לא תצא</p>	<p>לא תצא</p>
<p>רבי מנחם בר יוסי</p>	<p>תצא</p>	<p>לא תצא</p>

• מכדי...

<p>קושית הגמ'</p>	<p>תירוץ הגמ'</p>
<p>מכדי תרי ותרי נינהו, וא"כ הבא עליה באשם תלוי קאי, דבא על ספק כרת, ואיך אמרינן לא תצא?</p>	<p>כגון שנשאת לאחד מעדיה שאמרו מת, דאין אשם תלוי אלא למי שלבו נוקפו, וזה אומר ברי לי, וכן היא אומרת ברי לי, דאין לבי נוקפי, שברי לי דאילו היה קיים, היה בא</p>

מסכת כתובות דף כב:

• אמר רבי יוחנן...

<p><u>שנים אומרים נתגרשה, ושנים אומרים לא נתגרשה,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, תצא</p>	<p><u>שנים אומרים מת, ושנים אומרים לא מת,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, לא תצא</p>
<p>קושית הגמרא - מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא?</p>	

• אמר אביי...

<p>באמת לא אמר ר' יוחנן שנים, אלא אחד, והכי קאמר...</p>	
<p><u>אחד אומר נתגרשה, ואחד אומר לא נתגרשה,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, תצא</p>	<p><u>אחד אומר מת, ואחד אומר לא מת,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, לא תצא</p>
<p>עד אומר נתגרשה, ועד אומר לא נתגרשה, תרוייהו באשת איש קמסהדי, והאי דקאמר נתגרשה, הוה ליה חד, ואין דבריו של אחד במקום שנים, ולכן מובן דאם נשאת, תצא</p>	<p>עד אחד שאומר מת, הימנוהו רבנן כבי תרי, וכדעולא דאמר כל מקום שהאמינה תורה עד אחד, הרי כאן שנים, והאי דקאמר לא מת, הוי חד, ואין דבריו של אחד במקום שנים, ולכן מובן דאם נשאת, לא תצא **</p>
<p>** ובאמת י"ל דלכתחילה תנשא, דהא אין דבריו של אחד דאמר דלא מת במקום שנים שמת, אלא משום "הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק..." אמרינן שלא תינשא לכתחילה שלא תעשה דבר שיביא את הבריות להלעיז עליך שאתה עובר עבירה</p>	

• רבא אמר...

<p>לעולם תרי ותרי נינהו,</p>	
<p>1. וראה ר' יוחנן דבריו של ר' מנחם בר יוסי (דאמר תצא) בגירושין</p>	<p>2. ולא ראה ר' יוחנן דבריו של ר' מנחם בר' יוסי (דאמר תצא) במיתה,</p>
<p><u>שנים אומרים נתגרשה, ושנים אומרים לא נתגרשה,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, תצא</p>	<p><u>שנים אומרים מת, ושנים אומרים לא מת,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, לא תצא</p>
<p>דגירושין יכולה מכחשתו, ** דאם יבא ויאמר לא גרשתך, היא תאמר גירשתני, הלכך אי שרית לה, סמכה אהכחשה, ומינסבא ע"פ עדים הללו מספק, ולא מירתחא למידק שפיר, ולכן אינה נאמנת ותצא</p>	<p>דמיתה, אינה יכולה מכחשתו, דאם יבא בעלה, אינה יכולה לומר מת אתה, הלכך אי לאו דברי לה שמת, מירתחא ולא מינסבא, ולכן נאמנת ולא תצא</p>
<p>** ואע"פ דאמר רב המנונא האשה שאמרה לבעלה גרשתני, נאמנת, חזקה אין אדם מעיזה פניה בפני בעלה, הני מילי היכא דליכא עדים דקא מסייעי לה, אבל היכא דאיכא עדים דקא מסייעי לה, מעיזה ומעיזה</p>	

מסכת כתובות דף כב:

• רב אסי אמר...

<p>כגון דאמרי עדים, היום גירשה</p> <hr/> <p><u>שנים אומרים נתגרשה, ושנים אומרים לא נתגרשה,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, תצא</p>	<p>כגון דאמרי עדים היום מת</p> <hr/> <p><u>שנים אומרים מת, ושנים אומרים לא מת,</u> הרי זו לא תנשא, ואם נשאת, לא תצא</p>
<p>בגירושין איכא לברורה, דאמרינן לה אם אמת הוא שהיום מתגרשת, הראי לנו את גיטך, ואינה נאמנת לומר אחרי זמן קצר כל כך שאבד גיטה, ולכן אם ניסת, אפילו רבנן מודו דתצא</p>	<p>במיתה ליכא לברורה, דאם אמרו טבע במים או אכלו ארי, אין אנו יכולין לברר הדברים, הלכך לכתחילה לא תינשא, ואם ניסת, לא תצא, כרבנן, וכשניסת לאחד מעדיה</p>

• סיכום בדברי ר' יוחנן...

ר' יוחנן אמר...	עדים	רישא במיתה, אם נשאת, לא תצא	סיפא בגירושין, אם נשאת, תצא
אביי	עד אחד, ועד אחד	האי דקאמר לא מת, הוי חד, והאי דקאמר מת, הימנוהו כשנים, ואין דבריו של אחד במקום שנים	אחד אומר נתגרשה, ושניהם אומרים אשת איש היתה, ואין דבריו של אחד במקום שנים
רבא	שנים ושנים	מיתה, אינה יכולה מכחשתו, ואי לאו דברי לה שמת, מירתתא ולא מינסבא	גירושין, יכולה מכחשתו, ולא מירתתא למידק שפיר
רב אסי	שנים ושנים	עכשיו מת, ומיתה ליכא לברורה, ולכן נאמנת	עכשיו מת, וגירושין איכא לברורה, ולכן כשאין לה גט, אינה נאמנת

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.